

HBL

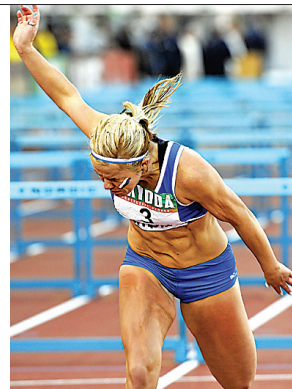

HUFVUDSTADSBLADET

När sisu möter svensk vinnarvana

Augusti efter augusti, Sverigekamp efter Sverigekamp, visar det sig att statistiken avslöjar hur det kommer att gå i landskampen mellan Finland och Sverige. Årets version blev inget undantag. På herrsidan höll finländarna fanan högt medan de blåvita damerna hade stora problem med att hålla jämna steg med sina svenska konkurrenter på Olympiastadion.

SPORT 38

Utan hopp i svältens Somalia

NIKLAS MELTIO

Ayanle Bile Mohomod, 1,5 år, kan inte gå. Han är alltför undernärmd. Och han är inte den enda. Våldet i Somalia har lämnat hundratusentals barn både hungriga och hemlösa.

NYHETER / VÄRLDEN 10 OCH MITTEN / FOKUS 16

Kundtjänster flyttar till Facebook

Allt fler kunder har börjat använda Facebook för att ta kontakt med företag. Till exempel inom resebranschen kan man ställa frågor till så gott som alla stora företag via Facebook – och oftast också få svar.

NYHETER 2

"Stubbs och Kiviniemis resultat-orienterade resonemang i människorättsfrågan saknar konkreta exempel."

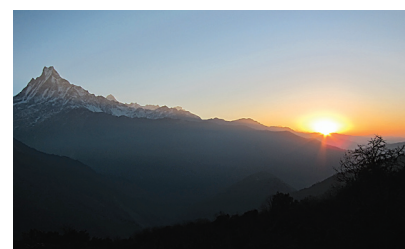
YRSA GRÜNE I LEDAREN 12

Villa Golicke säljs

Ännu står Villa Golicke, mötesplatsen för finlandssvenska författare på 1930-talet, kvar på Karelska näset. Men

tomten kommer att säljas vid årsskiftet. Finns det någon kulturinstans som vill rädda villan?

KULTUR 22

ELISABET BACK

Himalaya – vackrast i världen

Fem dagars vandring med Himalayas giganter i blickfånget kan göra vem som helst förälskad och darrig i benen.

RESOR 32

Nyheter	2	Kultur	22
Finland	2	Dagbok	28
Världen	9	Resor	32
Ledare	12	Sport	38
Debatt	13	Serier	51
Mitten	16	TV & radio	54
Fokus	16	Väder	56

VECKA 34 NR 233
001370-10-34

★★

Söndag 29.8

VECKA 34

■ I dag

Svenska: Ines, Ina
Finska: Iina, Iines, Inari
Ortodoxa: Hannes, Hannu, Iivo,
Juha, Juhana

■ I morgon

Svenska: Emil
Finska: Eemil, Eemeli
Ortodoxa: Ale, Aleksander, Paavo,
Pauli

Solen	upp	ner
Helsingfors:	6.07	20.34
Jyväskylä:	5.57	20.37
Uleåborg:	5.47	20.49

Vetenskap

Bakterier äter
oljan i gulfen

Den olja som finns kvar på drygt tusen meters djup i Mexikanska golfen bryts ned snabbare än väntat av bakterier, enligt en amerikansk studie som publiceras i tidskriften Science.

Bakom resultaten står forskare vid det nationella Berkeley Lab vid University of California. De tog under en vecka i månadsskiftet maj-juni över 200 prover på 17 platser på över tusen meters djup kring den söndersprängda oljekällan för att undersöka förekomsten av oljenedbrytande bakterier.

Enligt forskarna förändrade oljeutsläppet djuphavets bakteriesamhället i grunden. Det stimulerade djuphavsbakterier, nära släkt med kända oljenedbrytande mikrober. I oljeplymen hittades ovanligt gott om sådana bakterier som visade sig bryta ned oljan snabbare än väntat.

Studien är enligt forskarna själva den första som visar på stor mikrobiologisk aktivitet i en oljeplym på så stort djup.

–Det antyder att det finns en stor potential för en inneboende biologisk länkning av oljebälten på mycket stora djup, säger forskaren Terry Hazen som lett studien.

Det har rätt delade meningar om hur mycket av den utläckta oljan som finns kvar i Mexikanska golfen. Den amerikanska vädertjänsten NOAA meddelade för några veckor sedan att merparten lösts upp. Men flera forskare tillbakavisade uppgiften och hävdar att runt tre fjärdedelar av oljan kan finnas kvar i havet, fast den inte längre syns. **FNB-TT**

Hbl 29.8.1990

Medborgarrörelsen i Nordsjö har fått omkring 15 500 underskrifter på en namnadress mot en storhamn i Nordsjö och mot en bostadsproduktion i Nordsjö som på relativt kort tid skulle fyrdubbla stadsdelens invånarantal. I dag bor knappt 15 000 personer i Nordsjö. Nordsjöbyråns maximala år 2010 ligger över 60 000. (...)

Blir hamnreserveringen av minskar befolkningstaket med omkring tiotusen.

mitten

2

FOKUS
DAGBOK
KULTUR&NÖJE

fokus

Krisen i Somalia

Tjugo år
i helvetet

Hon var sju år när inbördeskrigets första fas började. I dag är hon tjugoåttio och mor till tre barn. Kriget pågår fortfarande. Snart tjugo år av konflikter har tvingat miljoner somalier på flykt.

■ **Fatuma Osman** gungar nervöst på den gröna trästolen inne i det tomma rummet. Hon verkar omedveten om de andra kvinnornas hetsiga rop på sjukvårdsklinikens stekheta gård utanför. Små försiktiga smällar på sonens kinder har ingen effekt. Tvååringen, **Zakari Aden**, ligger livlös i hennes famn.

Hon vet varför. Han orkar inte. Det kanske hon inte heller gör egentligen. Under den månad som gått sedan hon och hennes tre barn äntligen såg staden Buraos skylt vid vägen – tecknet på att de tagit sig över gränsen till det autonoma och stabila Somaliland dit hundratusentals andra innan henne också sökt sig – har hennes dagar gått åt till att tigga ihop mat av flyktinglägrets andra invånare. Det går dåligt eller sämre.

Tre barn. De borde ha varit fyra. – Min dotter föddes på vägen från Mogadishu. Hon dog på gränsen till Burao, sju-tjugo dagar gammal. Jag begravde henne där.

Hon tystnar. Ljudmattan av kvinnornas rop på gården utanför fyller rummet. Rösterna blandas med högljudd gråt från tiotals barn som trängs vid deras fötter och hålls i deras famnar. Alla försöker de med mer eller mindre panikartad aggression ta sig fram till den vitklädda mannen som med monotona rörelser lägger ännu ett barn i det röda tvättfatet, väger barnet, antecknar, plockar fram de små påsarna med näring – det begärliga bytet för varenda en mor här – och kanske en sedelbunt innan han skickar i väg henne med en sträng förmaning

1323
kilometer lång är
vägen mellan Mo-
gadishu i Somalia
och Buraos flyk-
tingläger i So-
maliland.

48
år är medellivs-
längden i Somalia.

SOVPLATS. Fatuma Osman delar rummet som inte ens med bästa välmående kan kallas hem med tre andra kvinnor från Mogadishu. Deras åtta barn får dela på madrassen, kvinnorna sover på plastmattan.

om att de här silverfärgade påsarna måste ges till detta barn, inte hela familjen, för utan tre sådana här per dag kan barnet dö.

Den vitklädda, **Farah Noor Osman**, vet lika väl som mammorna att förmaningarna har föga effekt. Barnet i det röda tvättfatet är hungrigt intill svältgränsen. Men ett stenkast ifrån, i en smutsig hydda byggd av utslitna jeans och hjälporganisationernas säckar, väntar tre eller fler barn som också är hungriga.

Det gäller också Fatuma.

– Vi for från Mogadishu utan någonting. Vi kom hit där det inte heller finns någonting.

■ Mogadishu. Somalias huvudstad, landets merkantila och kulturella högberg i forna tider, Fatumas födelsestad.

Det sägs att det finns olika grader i helvetet. För Fatuma har graderna varierat mellan att som åttaåring, 1990, se ihjälskjutna kroppar – en bror och pappa bland dem – ligga på Mogadishus gator i inbördeskrigets eskalerande strider till att som tjugooåttåring, 2010, se först sin mamma och sedan sin man skjutas ihjäl i samma stads utkanter för att de båda råkade stå mellan det nya inbördeskrigets stridande parter.

– Jag hade inte råd att begrava dem. Jag ville stanna i Mogadishu, där finns mitt hem. Men där finns bara två alternativ: att dö i strider eller att dö av hunger.

Hon flydde på natten, med fyra andra kvinnor och deras barn. På den sex veckor långa vandringen, genom platta ökenliknande land-

skap och längs dammiga sandvägar, togs bara det mest nödvändiga med.

Tillsammans räddgjorde kvinnorna om riktningen norrut. Tillsammans lagade de mat av det som gick att få tag i. Tillsammans fick de, efter två veckors oavbruten vandring, lastbils-skjuts en bit på vägen. Någonstans i centrala Somalia hjälpte kvinnorna Fatuma att förlösa dottern och tillsammans grävde de dotterns grav, på gränsen till Buraos trygga famn.

Men under resan talade ingen av kvinnorna om vad de sett sedan den hårdföra motståndsrörelsen al-Shabaab började slå fotfäste i Somalias krigshärjade huvudstad för några år sedan.

Jeanette Björkqvist TEXT
Niklas Meltio FOTO

Läs mer på nästa sida >>

Krisen i Somalia

"De stentar kvinnor som inte täcker sitt ansikte. De stänger flickornas skolor. De lemlästar barn, kvinnor och män."

FATUMA OSMAN, om al-Shabaabs skräckvalde i Mogadishu.

– De dödar män som inte går med i striden. De våldtar kvinnor. De stentar kvinnor som inte täcker ansiktet. De stänger flickornas skolor. De lemlästar barn, kvinnor och män. Längs gatorna i Mogadishu finns döda, säger Fatuma medan hon gungar på stolen, fram och tillbaka, utan avbrott.

Vad vill al-Shabaab?

– Vi vet inte. Vi försökte lyda dem för att leva. Det hjälpte inte. De är ömsa människor, säger hon med blicken fäst ömsom på golvet, ömsom på den apatiska pojken i sin famn.

På kliniken, upprätthållen av somaliska Röda Halvmånen och finansierad med finska Röda Kors-pengar, bedömer man att det på hundra kvinnor rymts minst två som våldtagits. Det vet personalen för att spåren efter övergreppen är så tydliga. De kvinnor som inte skadats fysiskt vid våldtäkten håller tyst om det som skett. De är sannolikt fler än två på hundra kvinnor.

De som blir gravida efteråt försvinner. Hur familjen än, för det mesta, förstår att det inte är kvinnans fel så är ett barn med förövaren en så stigmatiserande skam att hon inte kan stanna kvar.

– En sådan kvinna stod här utanför och bankade tidigt en morgon. Hon höll precis på att börja föda. Vi släppte in henne. Hon födde barnet. Kort efter förlossningen smög hon i väg, utan barnet, säger Aur Yusuf Hamid, hälsovårdare vid kliniken, och ler uppgivet.

Alla offer är inte från det krigshärjade södra Somalia. Men många är det.

Alla har inte heller blivit våldtagna. Men många har farit mycket illa ändå.

■ Det var inte så att någon trodde det skulle bli lätt att städa upp efter vansinneskriget som slog Somalia i spillror på tröskeln till 1990-talet. Men att tjugo år skulle gå utan att landet hunnit ta mer än ett barns första stappande steg mot stabilitet innan det handlöst fallit omkull igen kunde få förutse.

Söker vi i landets närhistoria är nyckelåret 1991. Då störtades diktatorn Siad Barre, som i tjugo år styrde landet med hård hand, efter en längre period av upptrappade strider. Centralregeringen föll och Somalia blev ett slagfält för en rad olika klanledare, så kallade krigsherrar.

De som hörde till de dominerande klanerna tog för sig. De som tillhörde fel klan och inte hade möjlighet att fly bokstavligen svält ihjäl.

Medlemmar av andra stammar än hawyie får finna sig i att bli rånade, få sina hem plundrade och hustru och döttrar våldtagna av unga entusiaster i (Barres motståndsrörelse) USC.

Krigets verkliga offer – änkor till stupade soldater i Barres armé – bor i ruckel i utkanterna av Mogadishu. Till sin stamtillhörighet är de galgallor, en understam från södra Somalia.

Spädbarnens nöd är närmast obeskriplig. De lider av undernäring med diarré och fyra eller fem av dem jag såg förefaller inte att orka ett dygn till. De här kvinnornas framtid är svart. Och många av deras barn har ingen framtid alls.

Bara för att de inte är hawyie.

Hbl:s reporter Tom Vuori i Mogadishu, 7 mars 1991.

Situationen var katastrofal, laglösheten total. FN väjade till några länder att ingripa militärt. Frankrike, Italien och Storbritannien – som vid tiden för det första världskriget haft egna intressen i Somalia – sade nej. USA:s tillträdande president Bill Clinton sade ja.

I december 1992 skickades nästan 30 000 amerikanska soldater till Somalia i den ope-

ration som kallades "Restore Hope" (Hoppet åter). Men den störtade diktatorn Siad Barres arv till sitt land var ett samhälle förgiftat av misstänksamhet och hat. Krigsherrarna och klanerna som terroriserade landet lät sig inte kuvas och det vanliga folket misstrodde USA-soldaternas avsikter.

För snart exakt sjutton år sedan, den 5 oktober 1993, kablades groteska bilder ut på amerikansk tv där segerlyra somalier drar genom Mogadishu släpande på dödade amerikanska soldater. Nederlaget blev senare till boken och filmen *Black Hawk Down*.

Svenska Holger Leipe, då stationerad i Somalia för Internationella Röda Korset och numera organisationens säkerhetskoordinator för östra och södra Afrika, var där den natten, gömd under tjocka madrasser ett övergivet gästhus och stundvis säker på att det var hans sista minuter i livet.

– Det var helvetet på jorden. De drog längs gatorna och sköt hela natten. Det var uteslutet att gå ut – varenda vit ansågs vara amerikan. Vi låg under madrasserna och hoppades att skotten inte skulle tränga genom vägen.

På morgonen tystnade skottsalvorna. Ute på gatorna låg liken, huller om buller. Somaliska Röda Halvmånen gömde Holger och hans kolleger under tjocka filter i en risig Land Cruiser och smugglade dem till flygplatsen där de sprang ombord på det sista planet.

Han har aldrig återvänt till Mogadishu efter den natten.

Även USA drog sig ganska snart därefter ut ur Somalia.

Och i de övergivna landskapen, till stora delar präglade av vindpinade ökenaktiga slätter där allt färre nomader på grund av torka och anarki kan tjäna sitt levebröd på boskaps-hållning, fanns en gynnsam jordmån för maktgalna klanledare, militanta grupper och anti-amerikanska rörelser.

■ Under decenniet som gått har Somalia gått igenom tretton försök att skapa en ny fungerande regering. Alla har misslyckats.

2004 bildades visserligen övergångsregeringen TGF – internationellt erkänd, men så maktlös och orespekterad på hemmaplan att den tvingades etablera sig i staden Baidoa, över 250 kilometer nordväst om Mogadishu.

Äratal utan ett fungerande rättssystem har samtidigt inneburit en öppning för de islamiska domstolarna. I mitten av 2000-talet verkade tolv sådana, alla försedda med egen beväpnad milis, i Somalia.

USA, som i det skedet startat sitt krig mot terrorismen, ogillade utvecklingen och menade att domstolarna hyste terrorister från al-Qaida. År 2006 fick flera krigsherrar betalt av Bushstyret för att de skulle samarbeta i försöken att gripa terroristerna.

De tolv domstolarna svarade med att samla sig i Förbundet för islamiska domstolar som fick ett brett stöd av folket eftersom de ansågs skapa någon form av ordning och också vara mindre klanstyrda än andra grupperingar. Som en följd av det lyckades domstolarna också ta en stor del av makten i södra och mellersta Somalia.

För första gången på nästan tjugo år rådde något som påminde om fred. Men lugnet blev kortvarigt.

I oktober 2006 förklarade domstolarna heligt krig mot ärkefienden Etiopiens trupper, som allierat sig med övergångsregeringen i Baidoa. I december svarade USA att domstolarna kontrollerades av östafrikanska al-Qaida-celler. På juldagen gick 10 000 etiopiska soldater över gränsen till Somalia, formellt inbjudna av övergångsregeringen, men också dit skickade för att rensa landet på terrorister. De lyckades ganska snabbt driva domstolarnas miliser under jorden.

I början av januari 2007 bombade USA en grupp höga al-Qaida-ledare vid den kenyanska gränsen. Trots uppgifter om att de i själva verket träffat en grupp herdar som vaktade får och kameler hette det att angreppet var framgångsrikt och att USA sannolikt eliminerat en av domstolarnas milisledare och al-Qaidaaktiva Adan Ayro.

Läs mer på nästa sida >>

TRÅNGSEL. UNHCR:s flyktingläger i Burao i Somaliland växer för varje dag som går.

1960
blir Somalia självständigt, efter tiotals år av brittisk och italienskt styre.

1969
genomförs en militärkupp och diktatorn Siad Barre tar över makten fram till 1991 då han störs.

HBL

MOGADISHUS BARN. Fatuma Abshir Mohomeds barnskara har anlänt till flyktinglägret för fem dagar sedan, efter en nästan två månader lång flyktresa.

INTE SOM DET ANDRA. Somaliland, med Hargeisa som huvudstad, har deklarerat sig självständigt 1991 men aldrig erkänts. I dag bär det stabila och demokratiskt styrda området en stor del av flyktingbördan från söder.

KONFLIKTENS SPÅR. Inbördeskriget 1991, där en stor del av Somalia bokstavligen förstördes, syns fortfarande överallt.

BANNLYST OMRÅDE. Det finns otaliga byggnader där odoterade minor från det gamla kriget fortfarande orsakar skador bland människorna.

Krisen i Somalia

”Jag gråter över det här livet men jag gråter också för att mina föräldrar är kvar i Mogadishu.”

KHADRA SALAAH, 32.

Så var det inte. Adan Ayro blev efter det här en av ledfigurerna i al-Shabaab (sve. Ungdomen) som, vid sidan av milisgruppen Hizbul Islam, i dag är den största och aggressivaste motståndsrörelsen i Somalia. Som en följd av främst al-Shabaabs besinningslösa krig mot president **Sharif Sheikh Ahmeds** regeringsstyrkor befinner sig 1,5 miljoner somalier för tillfället på flykt i sitt eget land i den utdragna och kaotiska kris som enligt FN hör till de värsta i världen.

■ **Khadra Salaah** lyfter på säckbiten, den provisoriska dörren, till det tre gånger tre kvadratmeter stora tält som de varit familjens hem i åtta månader. Hennes armar, som skyttar under den gröna sjalen, är så magra att de mer liknar en liten flickas än en trettioårig gammal kvinna.

I det ena hörnet finns en liten uttjänt madrass där den fem personer stora familjen sover. I det andra finns två kastruller och några smutsiga klädesplagg. Överallt myllrar det av termiter, insekterna vars målmedvetenhet syns längs väggarna i hela norra Somalia i form av meterhöga pelare som de byggt på de vidsträckt sandslätterna. Men även om termiterna är nyttiga för savannerna är det otrevligt när de äter av de få matrester man har och när de biter barnen på nättarna.

– Jag gråter över det här livet men jag gråter också för att mina föräldrar är kvar i Mogadishu. De har inte råd att fly fast det är kaos. al-Shabaabs män kommer in i rummen och tar ut kvinnorna. De våldtar dem, också 15-åriga flickor. Jag har sett detta. Och det fanns ingenting vi kunde göra.

Omkring Khadras hem finns tusentals och åter tusentals liknande berättelser. Där finns också hundratals liknande tältkonstruktioner – byggda av det material internflyktingarna kommit över: gamla kläder, UNHCR:s och andra organisationers biståndssäckar, och så alla dessa plastpåsar som lätt lossnar, flyger i väg och fastnar i buskagen som omger lägret.

Vardagen här är smutsig och knaper, men man försöker så gott man kan.

Det räcker, för det mesta, inte.

– Diarré och uppkastningar, han är mycket svag. Jag fick hjälp från kliniken men maten hålls inte i honom, förklarar Khadra och gläntar på sin gröna sjal.

Under den skyttar en liten klen pojke med trött blick. **Mohamed Nur Osmar** är ungefär åtta månader gammal, har grådaskigt hår och reagerar över huvud taget inte på omgivning.

Där flyktingarna slår sig ner vet biståndsorganisationerna att det finns oändligt många fler som han: svårt undernärda barn med allvarlig diarré, svåra sjukdomar i andningsorganen, kolera ... Många av dem dör, ännu fler blir hämmade för livet.

Bland de mer eller mindre sjuka barnen i lägret är påfallande många kvinnor.

– Det är för att männen tvingas med i al-Shabaab, de dödas eller så gömmer de sig någonstans i ödemarken, förklarar de.

Det är säkert så. Men av de män som kommit med sina familjer hittas många i de oändliga raderna av sunkiga hyddor längs Buras vägar och tuggande kat, en amfetaminliknande bladväxt som blivit östra Afrikas manliga gissel, trots att de futtiga sedlar familjen lyckats skrapa ihop borde ha använts till någonting helt annat.

Vi frågar, upprepade gånger, om någon förstärkt al-Shabaab är ute efter. Svaret är nej. Det enda vi får är skildringar om besinningslöst dödande, brutala straffmetoder, hot och omänskligt våld mot kvinnor och dem som ifrågasätter motståndsrörelsens diktat.

Även internationellt råder det oenighet om

vad al-Shabaab är – en välorganiserad terroristgrupp som värvat medlemmar bland somalier som bor utomlands eller en lös militant grupp bland många andra. Det man vet är att gruppen formats bland tidigare militärmedlemmar i Förbundet för islamiska domstolar som vägrade underordna sig försöken att skapa fred i Somalia. De ska efter det ha skolats av talibanerna i Afghanistan.

al-Shabaab, med på USA:s lista över terroristorganisationer, har via sina ledare deklarerat att målet för deras kamp är ett enhetligt Somalia med sharialag. De vill driva ut utländska journalister och biståndsarbetare, vilket bland annat strypt en stor del av informationen inifrån och livsnödvändiga insatser bland nödställda i de värst drabbade regionerna.

al-Shabaab kräver också att somalierna underordnar sig skräckväldet. Rörelsen har makten i södra Somalia, Mogadishu inkluderat, och uppges redan ha starka fästen i centrala Somalia och Puntland.

Också i Burao, som ligger på gränsen till Puntland i det autonoma och förhållandevis lugna Somaliland, går det rykten om att al-Shabaabs anhängare nu finns bland flyktingarna.

Vi tvingas, så som alla vita som reser med någon organisation, att röra oss med beväpnad eskort. Och vår närvaro noteras. Under den andra dagen i flyktinglägret börjar fyra män i kostym följa efter oss. De tar bilder men undviker kontakt.

Vår säkerhetsansvariga i Nairobi reagerar:

– Läs in er på hotellrummet och hålls där tills ni lämnar Burao i morgon. De här människorna leker man inte med. Deras attraktiva byte är utländska journalister.

Kanske han överdriver. Innan vi åkte fick vi nämligen stränga order om att under inga omständigheter yppa vårt riktiga yrke för någon, inte ens för de lokala biståndsarbetarna, så ingen borde veta vem vi är. Men vi lyder honom ändå, för säkerhets skull.

■ Lytt hade också **Fatuma Abshir Mohamed** gjort, om hon haft pengar.

– al-Shabaab kräver att alla kvinnor ska bära niqaab (heltäckande slöja). Jag hade inte råd att köpa en. Utan niqaab grips man och sätts i fängelse.

Hon nådde flyktinglägret i Somaliland för fem dagar sedan och försöker nu samla material till det hon vet ska vara den sju barn stora familjens hem på obestämd tid. Från södra Somalia, där släktingarna finns utspridda, har hon fått nyheter om oavbrutna strider. Eller egentligen är det inga nyheter. Det är ju så det har varit de senaste åren.

– Min man blev skjuten i armen. Vi gömde oss efter det i tjugo dagar tills han sa att jag måste ta barnen och fly. Men han kommer efter oss, om han lever.

Inne i den lilla hyddan sitter hennes tvååriga dotter **Barwaajo Ibrahim** med en liten skålis i famnen. Uttrycksöst och mekaniskt för den lilla den gröta massan till munnen. Men hon reagerar inte på tilltal utan tittar tomt in i väggen då vi pratar med henne.

Samma ansikten möter oss hos syskonen som ställt sig utanför hyddan.

De tittar.

Men de ler inte. De reagerar inte. De skratrar inte.

De bara tittar, med tomma blickar.

■ På andra sidan av lägret har Fatuma Osmar och tvååriga Zakari Adan kommit tillbaka till sitt rum i en lerhydda.

Zakari suger sakta på en av de silverfärgade påsarna mamma fick med sig från kliniken. Han verkar lite piggare. Bröderna, sjuåriga **Hanad** och femåriga **Mohomod**, håller med hetsiga rörelser på att riva upp var sin liten påse som de sedan suger i sig med njutningsfulla blickar.

– De är så väldigt hungriga. De har inte ätit någonting på flera dagar. Vi har inte haft någon mat. Vi har inte ens kärl att koka vatten med, säger Fatuma skamset.

I hennes vänstra hand, som hon försöker gömma bakom ryggen, skyttar en av de silverfärgade påsarna.

029 080 1313, jeannette.bjorkqvist@hbl.fi

SJUK. Maryan Hassan Nurs son Ayaanle Bile Mohomod, 1,5 år, har svårigheter att hålla maten i sig. Om hon ger Unicefs matersättning enligt ordinationen kan han klara sig. Om inte är utsikterna dåliga.

270000
människor flydde striderna i Mogadishu bara i maj i år.

1,5
miljoner somalier befinner sig på flykt inom sitt eget land.

IHOPSAMLAT. Flyktingkvinnorna bygger skydd av det som finns. Under torkan är det mindre problem med boendet, under regnperioder betydligt mer.

NOMADER. Konflikten, kombinerat med torka, har också slagit hårt mot den stora nomadbefolkningen i hela Somalia.

UTOMSTÅENDE HJÄLP. Den offentliga vården är mer eller mindre obefintlig i Somaliland, så utan Internationella Röda korsets sjukhus skulle cancersjuka Barre Abdi Ali, 70, ligga utan hjälp.

FÖRÄNDRING. Allt fler somaliska kvinnor har börjat bära niqaab vilket en del vill förklara med djupare insikter i religionen medan andra säger att det är al-Shabaab som tvingat fram förändringen.